

HARJUMAA KESKKONNAHARIDUSE ÜMARLAUD

Koht: Keskkonnaameti Harju kontor, Tallinn, Viljandi mnt 16.

Aeg: 4. märts 2010, kell 14.00- 17.00.

Osalejad:

1. Ene Lehtmets- Tallinna Loomaaed
2. Eevi Roos - Harju MV
3. Üllar Rammul – Tallinna Loomaaed
4. Arne Timm – MTÜ Loodusring
5. Kersti Ojassalu – Bioloogia-Geograafiaõpetajate Liit
6. Linda Metsaorg – Tallinna Linnuklubi
7. Maie Zernask – Tallinna Keskkonnaamet
8. Tiiu Paloveer – Tallinna Looduskaitsekeselts
9. Sten Luik – EELK laagrikeskus Talu
10. Ulvi Tuisk – SA KIK
11. Mairi Enok – Lehola KHK
12. Siiri Liiv – Tallinna Botaanikaaed
13. Sirli Vijar – RMK Viimsi looduskeskus
14. Tiina Paltser – RMK Argviidu looduskeskus
15. Helen Luks - RMK loodushoid
16. Külli Relve – Eesti Bioloogiaõpetajate Ühing Tallinna sektsioon
17. Merike Kivimäe - Tallinna Haridusamet
18. Maila Võrno – Tallinna Ühisgümnaasium, Õpetajate Liit
19. Liis Truubon – Jõelähtme VV
20. Anne Kivinukk - SA REC Estonia
21. Maris Laja - Loodusmuuseum
22. Peep Pobbul – Tallinna Keskkonnaamet
23. Val Rajasaar – Studio Viridis
24. Mart Johanson – SA Rebala Fond
25. Siiri Treimann – Kiili VV
26. Lada Mehikas – MTÜ Nõmme Loodusmaja
27. Pilvi Tauer – Tallinna Õpetajate Maja geograafia ainesektsioon
28. Maris Kivistik - Keskkonnaamet
29. Reet Kristian – Keskkonnaamet

Päevakava

1. Ülevaade Keskkonnaameti tegevusest ja ümarlaua eesmärkidest – Maris Kivistik
2. Ülevaade Harjumaal sh Tallinnas keskkonnaharidust pakkuvatest institutsioonidest – Reet Kristian
3. Rühmatöö
4. Kokkuvõtted rühmatööst

Rühmatöö küsimused

- 1. Millised on võimalused, peamised küsimused (probleemid) ning ettepanekud eelkooliealiste lastele ja algkooliõpilastele suunatud keskkonnahariduslikus tegevuses?**

Võimalused:

- lastevanemate harimine laste kaudu;
- vanem on sageli nõus maksma lapse hariduse eest;
- koostöö erialaspetsialistidega, KOV-idega, keskkonnahariduskeskustega, teiste organisatsioonidega.

Probleemid:

- õpetajate huvi puudumine ja info puudumine;
- õpetajate kesine looduse tundmine, mistõttu peljatakse välja minna;
- vanemate kesine looduse tundmine, keelavad lastel loodusüritustel osalemise;
- lasteaiad kirjutavad vähe projekte, ei peagi seda tegema;
- lastevanemate huvi puudumine;

Ettepanekud:

- tõhustada koostööd lastevanematega;
- praktilise loodusõppe (liigiõpe) koolitused õpetajatele ja algõpetuse koolitused programmijuhtidele tegelemaks lasteaiastega;
- pakkuda lastele rohkem mängulisi tegevusi, võimalusi väljendada oma emotsioone;
- programmidesse rohkem pärimuskultuuriga (tähtpäevad, rahvapärased nimed jne., seosed mõistliku ja vastustustundliku looduskasutusega) seonduvat.

2. Milline on huvipakkuv keskkonnahariduslik tegevus noortele (7.-26.a)? Millised on võimalused, peamised küsimused (probleemid) ning ettepanekud noortele suunatud keskkonnahariduslikus tegevuses?

Jagada vanuseastmeteks: 7-14 a., 15-18 a ja 19-26 a

Võimalused:

7 – 14 a.

- looduses viibimine, vahetu kogemus, seikluskasvatus;

15 -18 a

- uurimistööd, viktoriinid > aitab suunata erialavalikut ÕTÜ;
- vanade spordilade õpetamine (ratsutamine, suusatamine, sõudmine, rattasõit, vibulaskmine jne);
- praktilised tööd looduses (jõe puhastamine, metsa istustamine jne).

19 – 26 a

- suve-ja talveakadeemia (üliõpilased).

Kõigile vanuserühmadele raadiosaated, näitused, talgud, laagrid, matkad.

Oluline on positiivne eeskuju!

Probleemid:

- (osade) õpetajate, kooli ja haridusjuhtide huvipuudus;
- liiga tihe õppekava, mis jätab vähe aega praktilisteks tegevusteks;
- noortega tegelejate (noortekeskused) ja õpetajate koolitus.

Ettepanekud:

- noorte ja õpetajate tunnustamine;
- keskkond peab olema TRENIDKAS.

3. Kuidas parandada õppekava täiendavate õppeprogrammide toimimist? Võimalused, probleemid, ettepanekud.

Võimalused:

- järjepidevuse tagamine (üks klass mitu korda aastas);
- täiendada programme vastustustundliku (ka ajaloolise) looduskasutuse teemadega;
- keskkonnapäeva korraldamine 2x aastas (koolide kaupa hajutatult);

- otsekontaktid programmide pakkujatega > info;
- kaasata HTM.
-

Probleemid:

- õppekava tihedus ja koolikorraldus, eriti 6-12 klassides;
- õpetajapoolse huvi puudus;
- kaasaatja leidmine;
- info liikumine, ka koolisisene;

Ettepanekud:

- muuta keskkonnapäev vanuseastmeti kohustuslikuks;
- looduse tundmise ja pedagoogilised koolitused programmide läbiviijaile/õpetajatele;
- KOV keskkonnaspetsialistide kasutamine õppetöös;
- materjalid koduümbruse tundmaõppimiseks ja ilma juhendajata raja läbimiseks;
- programmidesse lisada enam seoseid praktilise eluga;
- kujundada kooli –ja haridusjuhtide väärtus hinnangid loodus haridust väärtustavaks.

4. Millised on võimalused ja peamised küsimused (probleemid) ning ettepanekud täiskasvanute keskkonnahariduse küsimustes?

Võimalused:

- keskkonnasõbralikkus on tõusuteel;
- muuta keskkonnaüritused populaarseks, trendikaks;
- oluline on „sädeinimesete“ ja keskkonnasõbraliku mõttelaadiga arvamusliidrite
- kaasamine.

Probleemid:

- võimalusi täiskasvanutele suhteliselt vähe, keskused tegelevad enamasti koolidega;
- sihtgrupp, kellel puudub otsene seos looduse või keskkonnainimestega;
- mitte-estlased;
- harjumuste ja mõtteviisi muutmine ning ajapuudus.

Ettepanekud:

- läbi viia uuring täiskasvanute keskkonnateemalise huvi selgitamiseks;
- lähtuda sihtgrupist, määratleda sihtgrupp täpselt, oluline on isiklik huvi;
- keskenduda koolituse vormile (uudsed, sobivad);
- koolitused peaks olema suunatud praktilistele tegevustele (aed, ravimtaimed jne);
- korraldada pereüritusi ja kindlustada tegevus ka lastele;
- keskkonnateadlik käitumine tuleb teha inimesele mugavaks, tõsta esile majanduslikku külge;
- harida firmajuhte kaasates neid erinevatele üritustele (talgud jne);
- koolitada turismikorraldajaid;
- parandada ühiskondlikku transporti;
- ärgitada meediahuvi, uued saated TV-s.

5. Kuidas saavutada kõikide sihtgruppide ni jõudev infovahetus? Kuidas parandada infovahetust? Keskkonnahariduse spetsialistid omavahel, pakkujatelt sihtgruppide ni, tagasiside.

- sihtgruppide infovahetuskanalid peavad olema avatud (avalikud e-posti aadressid, teate edastajad);
- isiklikud kontaktid on kõige paremad;
- e-infokiri;

- info teemade kaupa (linkide kogu).

Tagaside

- peab olema nii paberkandjal kui e-ankeedina.

Parim on kompakte ja selekteeritud info, näit uuendatud keskkonnahariduse koduleht. Kindlasti peaks olema ka kalender, mis aitaks vältida ürituste kattumist. Kalendris peaksid kajastuma ka riigieksamite/olümpiaadide jt oluliste sündmuste ajad.

6. Millised on võimalused, peamised küsimused (probleemid) ning ettepanekud infrastruktuuri osas, et saavutada tulemuslikku keskkonnahariduse edastamist?

- puudub infrastruktuuri andmebaas sh matkarajad, vaatlustornid, matkarajad koos kirjeldustega;
- olemasolev infrastruktuur vajab moderniseerimist, kaasajastamist;
- õppevahendite hooldus ja kaasajastamine;
- Tallinnas võiks olla mitu loodusmaja (lastele tasuta);
- iga haridusasutuse juures on loodust, see on vaja õpetaja(te)le kätte näidata ning seda võiks teha Keskkonnaamet.

Üldised probleemid:

1. Raha

Transpordiraha programmidel osalemisks – võiks olla programmi sees, olla sihtotstarbeline rahastus KOV-ilt või riigilt.

Vajalik projektipõhiselt rahastamiselt üleminek pidevale rahastamisele.

2. Info

Probleemid nii info puudusest/üleküllusest/mitte jõudmist sihtgrupini jne on märgitud kõigil haridustasemetel.

Reet Kristian

Keskkonnaamet

Reet.Kristian@keskkonnaamet.ee

Tel 6744812